

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΓΛΩΣΣΑ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ : 2η
ΕΝΟΤΗΤΑ (ΖΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ) & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ (ΙΝΔΙΑΝΟΣ ΣΙΑΤΑ)

ΓΛΩΣΣΑ

A. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται στη σύγχρονη ελληνική οικογένεια;

Σύμφωνα με το άρθρο το μοντέλο που κυριάρχησε στην ελληνική οικογένεια για πολλά χρόνια, σταδιακά παρακμάζει. Οι λόγοι αυτής της φθοράς εντοπίζονται σε πολλά επίπεδα. Αρχικά, η γενικότερη οικονομική ύφεση που επικρατεί έχει οδηγήσει πολλούς γονείς, στο να εργάζονται πολλές ώρες, με αποτέλεσμα την έλλειψη χρόνου και την “χαλάρωση” των δεσμών μεταξύ των μελών της οικογένειας. Επιπρόσθετα, παρατηρείται αύξηση των μονομελών οικογενειών, με συνακόλουθη μείωση των πολυτέκνων καθώς και δημιουργία νέων οικογενειών, έπειτα από ένα διαζύγιο. Τέλος, έντονη είναι η παρουσία μικτών γάμων ανάμεσα σε αλλοδαπούς και Έλληνες. Συνεπώς, είναι φανερό πως το παραδοσιακό μοντέλο οικογένειας υποχωρεί, δίνοντας έδαφος σε νέα μοντέλα που βαθμιαία αναδύονται στην κοινωνία.

B1. A) Πώς αναπτύσσεται η πρώτη παράγραφος του κειμένου; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Η πρώτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με **συνδυασμό μεθόδων**:

- **Σύγκριση-Αντίθεση** (“Από παλιά ως λαός ...από κάθε άλλη χώρα της Ευρώπης”. “Σήμερα ...κοινωνικο-οικονομικές αιτίες.”)
- **Παραδείγματα** (“Όπως για παράδειγμα,... κάτω από την ίδια στέγη.”)

B1. B) Γράψτε ένα πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο του κειμένου που σας έχει δοθεί.

1η παράγραφος: Η “μεταμόρφωση” της ελληνικής οικογένειας.

2η παράγραφος: Οι νέες μορφές οικογένειας.

B2. Στα ρήματα που γράφονται με έντονους χαρακτήρες σημειώστε την έγκλιση και τη σημασία της. Στη συνέχεια ονομάστε το ποιόν ενέργειάς τους.

Υπερηφανευόμασταν → Οριστική/ πραγματικό/ εξακολουθητικό, μη συνοπτικό

Μειώθηκαν → Οριστική/πραγματικό/ στιγμιαίο, συνοπτικό

Να αναλάβει → Υποτακτική/πιθανό, δυνατό/στιγματικό, συνοπτικό

Να εκλείπουν → Υποτακτική/πιθανό, δυνατό/εξακολουθητικό, μη συνοπτικό

Γ. Παραγωγή λόγου

Γ. Σε ένα κείμενο 200-300 λέξεων να αναφερθείτε στους λόγους για τους οποίους η δομή της σύγχρονης ελληνικής οικογένειας έχει μεταβληθεί.

(ενδεικτικά)

Πρόλογος

Πρωταρχικός φορέας κοινωνικοποίησης και διαμόρφωσης του χαρακτήρα των ατόμων αποτελεί η οικογένεια. Η οικογένεια διαμορφώνει τις αξίες των παιδιών και μεταβιβάζει τα ήθη και τα έθιμα της κοινωνίας, μέσα στην οποία ζουν. Ωστόσο, όπως και άλλοι κοινωνικοί θεσμοί έτσι και η σύγχρονη ελληνική οικογένεια έχει αλλάξει μορφή.

Κύριο θέμα

Λόγοι για τους οποίους η δομή της σύγχρονης ελληνικής οικογένειας έχει μεταβληθεί:

- Η οικονομική ύφεση.
- Η είσοδος της γυναίκας στην αγορά εργασίας.
- Ο καταμερισμός της εργασίας και το μοίρασμα των ευθυνών στις δουλειές του σπιτιού.
- Η εμφάνιση διαφορετικών τύπων οικογένειας (π.χ. μονογονεϊκή).
- Η τεχνολογική ανάπτυξη και ο τρόπος ψυχαγωγίας των νέων.
- Τα ΜΜΕ και τα πρότυπα που προβάλλουν.

Επίλογος

Η οικογένεια ως θεσμός αλλάζοντας μορφή, θα ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής. Τα άτομα που μεγαλώνουν σε ένα υγιές και υποστηρικτικό οικογενειακό περιβάλλον, με αγάπη, επικοινωνία και σεβασμό, δημιουργούν την κοινωνία του αύριο, που οι άνθρωποι θα σέβονται τον εαυτό τους και τους άλλους.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α. Ποιες διαφορές αντίληψης παρουσιάζουν, σύμφωνα με το κείμενο, ο πολιτισμός των Ινδιάνων και αυτός των Λευκών; Να επισημάνετε τρεις (3) και να τεκμηριώσετε την άποψή σας με στοιχεία του κειμένου.

Οι Ινδιάνοι και οι Λευκοί παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές, τόσο ως προς τη σχέση τους με το περιβάλλον όσο και ως προς τον τρόπο που επιλέγουν να ζήσουν.

Λευκοί:

α) Η γη είναι εμπόρευμα, άρα προϊόν αγοραπωλησίας («Πώς μπορείτε να τα αγοράσετε από μας;»).

β) Έρχονται ως κατακτητές χωρίς να ενδιαφέρονται για τη χλωρίδα και την πανίδα του τόπου → απειλούν τη φύση με αφανισμό, αφού μολύνουν την ατμόσφαιρα και σπαταλούν αλόγιστα τους φυσικούς πόρους («...είναι ένας ξένος που φτάνει τη νύχτα και παίρνει από τη γη όλα όσα τού χρειάζονται. Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός που πρέπει να τον κατακτήσει, και αφού τον κατακτήσει, πηγαίνει παρακάτω»).

γ) Οι πολιτείες τους είναι απρόσωπες και γεμάτες θόρυβο «Πουθενά δε βρίσκεται μια ήσυχη γωνιά μέσα στις πολιτείες του λευκού»).

δ) Δεν μπορούν να το καταλάβουν, ωστόσο η απομάκρυνσή τους από τη φύση έχει οδηγήσει σε ψυχολογική επιβάρυνση και σε μια ανυπόφορη ζωή γενικότερα.

ε) Θεωρούν τους εαυτούς τους «πολιτισμένους» και περισσότερο εξελιγμένους απ' τους Ινδιάνους.

Ινδιάνοι:

α) Η γη είναι γι' αυτούς ιερός χώρος, άρα τη σέβονται («κάθε μέρος της γης είναι ιερό...στην πείρα του λαού μου, ιερό»).

β) Έχουν μάθει να ζουν αρμονικά μέσα στη φύση και να βλέπουν ως αδέρφια τους τα ζώα («Τι είναι ο άνθρωπος δίχως τα ζώα; Αν όλα τα ζώα...μοναξιά...»).

γ) Η ζωή τους είναι ήσυχη, γεμάτη από γλυκούς ήχους και την ευωδιά των δέντρων και της γης (« ο ερυθρόδερμος προτιμάει το απαλόηχο αγέρι...πεύκο»).

δ) Αδυνατούν να καταλάβουν πώς οι λευκοί τους θεωρούν «άγριους», ενώ εκείνοι είναι αυτοί που στην πραγματικότητα έχουν επιθετικές διαθέσεις και καταστρέφουν ό,τι βρουν στο πέρασμά τους («Αλλά εμείς είμαστε άγριοι. Μας είναι κρυφά τα όνειρα του λευκού. Και επειδή μας είναι κρυφά, θα εξακολουθήσουμε το δρόμο μας»).

B. Αφού διαβάσετε το απόσπασμα της τελευταίας παραγράφου του κειμένου «Αν σας την πουλήσουμε τη γη μας, αγαπήστε την, καθώς την αγαπήσαμε εμείς, φροντίστε την, καθώς τη φροντίσαμε εμείς... καθώς ο Θεός αγαπάει όλους μας.», να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Σε ποιο πρόσωπο βρίσκονται τα περισσότερα ρήματα; Γιατί ο Ινδιάνος κάνει αυτήν την επιλογή;

β) Σε ποια έγκλιση βρίσκονται τα ρήματα που εντοπίσατε στο προηγούμενο υποερώτημα και τι δηλώνει; Για ποιο λόγο την επέλεξε ο Ινδιάνος;

α) Κυρίαρχο ρηματικό πρόσωπο αποσπάσματος: β' πληθυντικό

Λειτουργία: Απευθύνεται με άμεσο τρόπο στους Αμερικάνους, ώστε να προσέξουν ιδιαίτερα τα λόγια του και να επικοινωνήσει καλύτερα το μήνυμά του σχετικά με την κακομεταχείριση

της γης - προσπαθεί να τους ευαισθητοποιήσει. Προσδίδει στο κείμενο ζωντάνια και διαλογικό χαρακτήρα.

β) Έγκλιση: Προστακτική

Δηλώνει: Παράκληση/ Προτροπή/ Παραίνεση/ Έντονη επιθυμία

Με τη χρήση προστακτικής ο Ινδιάνος προσπαθεί να καταστήσει σαφές στους λευκούς, πόση σημασία έχει για την φυλή του η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Γνωρίζει ότι οι λευκοί πιθανότατα δεν θα τον ακούσουν, ωστόσο με την επιλογή της προστακτικής επιχειρεί να τονίσει την μεγάλη ευθύνη που θα αναλάβουν παίρνοντας τη γη τους και να προτρέψει - σχεδόν παρακαλέσει - για την όσο το δυνατόν καλύτερη διαχείρισή της.

Γ. Πώς σας κάνει να αισθάνεστε η θέση στην οποία βρέθηκαν οι Ινδιάνοι; Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την απόφασή τους να παραδώσουν τη γη τους στους λευκούς; Τι θα κάνατε αν βρισκόσασταν στη θέση τους; (100-150 λέξεις)

(Ο μαθητής καλείται να παραθέσει τις προσωπικές του σκέψεις – απόψεις – συναισθήματα)